

1582 permittendum, ut ea tabes ad magistratum perveniret, summaque majorum prudentia institutum concilium collaberetur: si qua in re lapsum foret, corrigi, moderari, nimiam circumscribi auctoritatem oportere. Igitur variis consultationibus reagitata, tandem majoribus comitiis Consiliarii legem tulere, qua, lege anni M. CCCC. LXVIII. ad salubriorem formam redacta, intra certos terminos Decemvirum Adjunctorumque auctoritas cogebatur, atque pecuniae publicae erogandae modus praescribatur: de abditis atque arcanis negotiis ad Senatum referretur; eoque tantum consulto decerni posse cavebatur. At Franciscus Gradonicus, Quadragintavirum capitalium Magister, sic adversus legem dicere est exorsus.

Lex de auctoritate Decemvirum consilii cum conditione reformanda.

Francisci Gradonicus oratio.

Inficiari nequeo, praestantissimi cives, qui suprema haec comitia conficitis, diu me hesitantem, ancipitique consilio distentum varias in partes animum versasse, antequam in conspectum istum amplissimum prodirem, atque ex eo loco verba facerem, ex quo praclarissimi viri, diuturno rerum usu atque eloquentia insignes dicere consueverunt; quibus sane rebus cum me penitus destitutum sentirem, mei periculum absque jactura facere non posse satis animadvertebam. Sed omnia cum meus in patriam amor & charitas, tum munus Quadragintavirum Magistrum, quo obstringor, vicit, neque passus est, ut, quae e Republica esse existimarem, silentio praeterirem, officiumque desererem, quod cum vita tantum extingui debet. Neque me fugit, difficile admodum esse iis de rebus differere, quae cum ad omnes spectent, tum singuli suo ingenio, & consilio metiuntur. Attamen illud in primis me reficit, animosque addit, quod cum nil mihi, praeter publicam utilitatem, statuerim, non minus attente, quam benigne vos audituros confido. De iis enim legibus institutisque tuendis agitur, quibus alta atque educata Respublica, ad eam quam modo cernimus existimationem atque amplitudinem excrevit, quibus severe ac rite servatis, ingenti felicitate ac tranquillitate cuncta processere; contra vero neglectis, ingentia damna extiterunt. Quis porro ignorat, Veneti Senatus auctoritatem ac majestatem apud cunctas gentes egregiam consilii ac prudentiae laudem tulisse? in eo mentem totius Republicae residere, ejus nutu ac providentia evertam civitatem, publicas privatasque auctas opes, bella gesta, confectis